

NOS CAROLUS DEI Gratia, Suecorum, Gothorum Vandalorumque Rex, Magnus Princeps Finlandiæ, Dux Scaniæ, Esthoniæ, Livoniæ, Careliæ, Brehmæ, Verdæ, Stettini-Pomeraniæ, Cassubiæ & Vandaliæ, Princeps Rugiæ, Dominus Ingriæ & Wismariæ; nec non Comes Palatinus Rheni, Bavariæ, Juliaci, Cliviæ &

Mon-

WI CARL med Gudz Nåde/ Sweriges/ Giöthes och Wändes Konung/ Stor-Furste til Finland/ Hertig uti Skåne/ Estland/ Lifland/ Carelen/ Brehmen/ Verden/ Stettin-Pommern/ Caßuben och Wänden/ Furste til Rügen/ Herre öfwer Ingermanland och Wißmar; Så och Pfaltzgrefwe wid Rhein i Beyern/ til Gülich/ Cleve och Ber-

A gen

Montium Dux, &c. &c. &c. Omnibus & Singulis præſentes hasce viſuris & audituris, ſalutem & benevolentiam Noſtram Regiam. Supervacaneum eſſe ducimus, multis heic commemorare, quemadmodum Rex AUGUSTUS Elector Saxoniæ, potitus in Polonia rerum, primordia dominationis ſuæ ſumſerit à violatione legum Patriæ, atque ab oppreſſione libertatis Civium, ſpreta religione pactorum conventorum, in quæ ſponte ſua conſenſerat, & ad quæ ſancte ſervanda jure jurando ſeſe obſtrinxerat: utque Gens incluta Polonorum animadvertens immane periculum, quod toti

Rei-

gen Hertig etc. etc. etc. Tilbiude alle i gemen och hwar och en i ſynnerhet/ ſom detta förekommer/ at ſe eller höra/ hälſo och wår Kongl. Wälbenägenhet. Wij hålle det för helt onödigt/ at här widlyftigt berätta/ hurulunda Konung AUGUSTUS Churfurſte i Saxen alt ifrån den tiden han i Konunga Riket Pohlen fick öfwerhanden/ begynt ſitt egenwillige Regemente igenom Fädernes Landetz Lags och Rätters brytande/ ſamt Inbyggiarnes frihetz kränckiande och förtryck/ tilbaka ſättiandes de wid Cröningen uprättade Förbund och Föreningar/ hwar til han af egen god willia ſamtyckt/ och til deras obråtzlige hållande ſig med ſworen ed förbundit hade: jämte det huru och ſedermera den Berömli-

Pol-

Reipublicæ imminebat, quodque vitæ pariter ac fortunis Civium, ſparſis undique discordiarum ſeminibus, incendiis, cædibus, & rapinis exhauſtorum, ultimum periculum minitabatur, tandem cœperit de rationibus expediundæ ſalutis ſuæ, deque vindicandâ in priſtinam libertatem, jura ac immunitates ſuas patriâ ſerio cogitare. Fluctuaſſe primum quidem multorum de patria bene meritorum Virorum animos conſtat, partim blanditiis ac pollicitationibus, partim etiam minis infidi Principis inductos; ſed viciſſe demum amo-

Polniſke Nationen, behiärtandes den ſtora faran/ ſom hela Republiquen öfwer hufwudet hängde/ och jämwäl alle Inwånares Lif och Godz/ ſom igenom de af honom kringſpridde oenigheter/ brand/ mord och röfwande aldeles förödde och förſtörde blifwit/ den ytterſta undergången hotade/ omſider begynt med alfwar wara omtänkt/ huru hon ſin egen wälfärd rädda och Fädernes Landetz Fri- och Rättigheter i ſitt förra ſtånd ſkulle kunna bringa. Det är wäl wiſt/ at många om Fäderness Landet wälförtiänte Männers ſinnen i förſtone wackladt/ en dels af denne trolöſe Herrens ſmickrerij/en dels af des trug och hot intagne: Men ſå har likwäl på ſidſtone kiärleken för Fädernes Lan-

Det

morem patriæ, & apud sa-
niorem Reipublicæ partem,
ingenuum priscæ libertatis
desiderium; excusso ac pe-
nitus rejecto servitutis ju-
go, quod Rex AUGUS-
TUS cervicibus ipsius con-
tra jus & fas imposuerat:
atque sublato in Regiam
dignitatem liberis civium
votis & suffragiis, solenni-
busque Regiæ inauguratio-
nis ceremoniis STANIS-
LAO ejus nominis primo,
ad regnandum à natura facto
Principe, ob excelsas, qui-
bus exornatus est virtutes:
Quique ab ipsa nascendi
sorte tenerrimum patriæ
tuæ amorem traxit atque
ani-

det och den åtrån/man billigt hafwa
bör/ för den uhråldrige friheten/
hos den rättsinnade delen af Re-
publiquen wunnit öfwerhanden;
der före och af sig skuddandes det
trälboms oket/ som Konung AU-
GUSTUS, emot all Lag och
Rätt/ dem påbördat/ igenom
Inwånarnes fria och enhälliga
wal och röster utwaldt/ samt
igenom de der på följde Erö-
nings Ceremonier, på den
Kongl. Thronen uphögt STA-
NISLAUM den förste af det nam-
net/ en Herre/ hwilken af Gudh
och Naturen til regera är skickad
och boren/ för de höga dygder/
hwar med han beprydder är/ så-
som och för den innerliga kiärle-
ken/ den han med Modersmiöl-
ken insugit/ och ännu stadigt til
sitt

animo suo altè infixum tenet. Sufficit pro re nata tantum indicasse, peracta esse ac firmata hæc omnia Tractatu Varsaviensi; Regemque AUGUSTUM in eadem, ratihabita pace Altranstadiensi, libere consensisse, atque omni juri suo, quocunque demum nomine veniret, in Regnum Poloniæ atque magnum Ducatum Lithuaniæ in perpetuum sancte solenniterque renunciasse: misso ad Ordines Reipublicæ authentico Diplomate, quo Eosdem fide ipsi data exsolutos, ad obedientiam Novo Regi præstandam remiserit. Post ejusmodi solennia pacto-

sitt Fäderneslandt drager och hyser. Det är allenast nog/ at nu tilkiänna gifwa/ at alt detta igenom den Warsowiske Tractaten blifwit afhandlat och stadfästat/ och at Konung AUGUSTUS til altsammans igenom den ratificerade Alt-Ranstadtiske Freden friwilligt samtyckt/ samt all sin rätt/ ehwad namn den och hafwa kunde/ til Konunga Riket Pohlen och Storfurstendömet Litthowen til ewärdeliga tider uppenbarligen upsagt och heligt försworit: hafwandes han och til så mycket större säkerhet sändt til Ständerne i Pohlen sitt egenhändige öpne Bref/ hwar uti han dem friságer ifrån den lydno och hörsamhet/ hwar med de Honom warit förbundne/ och wisar

dem

ctorum publicorum, fidejussionibus etiam Maximorum Principum confirmatorum, quis dubitaret non satis prospectum cautumque esse saluti Reipublicæ, securitati patriæ, ac libertati denique omnium ac singulorum Civium; atque adeo finem jam tum adesse malorum, quæ miseram Poloniam per tot annos variis fortunæ casibus agittaam afflixerant? sed Ecce! idem Rex AUGUSTUS tot passibus hactenus defunctus ad fidem Orbi Christiano faciendam de pacato suo ingenio, deque sincera intentione non turbandæ amplius

plius

dem sielf til den Nya Konungen/ at honom med wederbörlig trohet och huldskap tilhanda gå. Efter ett så allmänt och förmedelst höga Potentaters garantier stadfästat Fredzfördrag skulle man ey hast orsak at tro/ det Republiquens wälfärd/ Fädernes Landetz säkerhet och Inwånarnes/ så alles i gemen som hwars och ens enskylte frihet/ woro nu åter uprättad och på en faster grund sätter/ och at nu änteligen en ända föllia skulle på alt det onda/ som det eländiga Pohlen/ igenom åtskillige olyckelige tilfällen/ på så lång tid/ plågat och fördärfwat? Men sij! den samme Konung AUGUSTUS, som sig så högt här til bemödat/ at försäkra Christenheten om sitt fridsamma sinne och

sitt

plius tranquillitatis, aut trahendæ in caſum Reipublicæ, é repente ad opprimendam Poloniam atque novum in ea belli incendium excitandum cum armata manu prorumpit: Regium Diadema depoſitum & abjuratum paulo ante ſibi imponit: Moſcum infenſiſſimum hoſtem Nominis Polonici in ſocietatem facinoris aſſumit: ac innumerabilem propemodum turbam ignoti nominis hoſtium in ſinum Reipublicæ in vehit, eique hanc in prædam dat: quo facilius ac ſecurius, dominatum in eam exſanguem & truncatam

ſitt upricktiga upſåt / at ey willia widare förſtöra den allmänna roligheten / eller Republiquen i flere widlyftigheter inwekla / war nu åter ſtrax tilreds at infalla med ſin Krigshär / til at förtryckia Pohlen / och där en ny krigslåga uptända: den Kongl. Cronan / ſom han litet tilförende aflagt och förſwurit / ſätter han nu åter på ſitt hufwud igen: tager Muſkowiten / det Polniſke Rikets hädſkaſte fiende / uti detta ſitt onda företagande / ſig til hielpreda: Och införer en nästan oräknelig hop af obekante fiender mitt uti Republiquens Länder / och dem til rofs och ſpilla gifwer; på det han omſider ſå mycket ſäkrare och lättare ſitt egenwilliga Regemente åter införa måtte / ſedan Republiquen blifwit machtlös och igenom des ädlaſte Lemmars ſtympande aldeles

tam nobilioribus sui partibus demum exerceat. Czarus enim isthac rerum ac temporum opportunitate callide utens, in præmium submissi auxilii opimas Regiones ab AUGUSTO Rege stipulatas, homagiisque civium firmatas sibi vendicat in perpetuam possessionem: loca contermina Imperio suo occupat atque Castellis ac propugnaculis præsidiisque bellicis munit, ut totam Rempublicam facilius coërceat sibique tributariam reddat. Conspectiora sunt hæc Czari tentamina, quam ut à quoquam in tanta luce rerum ignorari: graviora & Reipublicæ pestilentiora, quam ut cordatum quemque Civem non vehementer commovere atque percellere possint.

Amo-

les förswagad. Ty Czaren/ som ey med mindre list wetat af deße tilfällen sig at betiäna/ hafwer sig af Konung AUGUSTO, för den honom tilsände hielpen/ härliga Länder betingat/ och förmedelst sworen huldskapz och trohetz ed sig til ewärdelig egendom försäkrat: de til sitt Rike nästgräntsande Orter intagit/ och med befästningar samt krigzbesättningar sig förwarat; på det han Republiquen med så mycket mindre möda twinga/ och sig underdånig skulle kunna giöra. Deße Czarens anslag och företagande äre nu så uppenbare och kunnige/ at de ingen obekante kunna wara: de äro och så grofwe och för Republiquen skadelige/ at hwar och en af deß rättsinnade Ledamöter billigt derföre måtte häpna och fasa.

Den

Amoliri quidem à ſe hanc ſive culpam ſive ſuſpicionem, eamque in NOS transferre nullis non artibus conatur conjuratus hoſtis: Nunc criminando moram, quam in terris Imperii Ottomannici aliquandiu fecimus: nunc diſſeminando ſuppoſititias NOSTRO nomine, ſi credere fas eſt, ad ipſum SULTANUM perſcriptas literas de dividenda atque inſuper eidem obnoxia reddenda in poſterum universa Polonia: ubique ſane falſis criminationibus invidiam NOBIS conflando, ut impiæ machinationes ſuæ credulitate Vulgi tegantur, NOSTRÆ

vero

Den affworne fienden hafwer wäl ſökt med alle ſine liſtige ränckor mißtanckan af detta ſitt onda företagande in uppå Oß at leda: i det han ibland utan orſak tadlat på wårt långſamme qwarblifwande här uti Ottomanniſke Rikets Länder/ ibland åter utſprid updicktade falſke bref/ om man det ellieſt tro kan/ i Wårt Namn til ſielfwe Sultanen ſkrefne/ huru Wij förſt Konunga Riket Pohlen dela/ och omſider aldeles under Hans wälde bringa tänckte: ſökiandes igenom ſlika grundlöſa utſpridelſer Oß på alla Orter afwund och illwillia at upwäckia; på det deße hans wederſtyggeliga ſtämplingar af den gemene hopens

lätt

vero actiones & consilia in suspicionem revocentur. Verum enim vero dedignamur ejusmodi mendaciis refellendis vel quantillum operæ heic impendere: Qui enim æquitatem moderationemque animi NOSTRI norunt: quique res à NOBIS pro illibata libertate & sâlute Polonorum hactenus gestas ad æquam judicii lancem expenderint, detecto protinus fallaciarum harum vero Architecto, haud facile sibi imponi siverint. Quæ cùm ita sint, non possumus non ægre ferre tristem hanc conditionem nobilissimæ gentis,

quam

lätt trohet skylas/ och der emot Wåre giärningar och anslag mißtänkte hållas skulle. Men Oß anstår slätt intet med förläggiande af deße hans lögner och osanningar Oß det ringaste at uppehålla: Alle de som Wår rättwisa och uprickiga Sinnes moderation kiänna/ eller förnuftigt betrackta och betänckia kunna alt/ det Wij för det Polniske Rikets oförkränkte frihet och wälfärd bedrifwit och uträttat/ lära/ så snart de funnit hwem rätte Mästaren til deße arga lögner warit/ ey låta sig så lätteligen der af bedragas. Wij kunne i så beskaffad mål ey annat/ än låta Oß högt til sinnes gå denna HögEdle Nationens närwarande tilstånd/ hwilken Wij likwäl med så stor fara och arbete

och

quam tanto labore ac periculis, tantoque ſanguinis Suedici impendio antea ſervavimus gementem ſub impotenti dominatione Regis Auguſti. Eundem erga eam animum adhuc conſervamus, nulli neque labori, neque ſumptui parcituri, antequam ipſam multitudine hoſtium liberatam in plenam libertatem aſſeruerimus, ac legitimo Regi ſuo STANISLAO Primo pacatam reliquerimus. In eum finem conſilia NOSTRA communicavimus cum Imperatore OTTOMANNICO & Magno Tartarorum CHAMO: Qui ambo pari Nobiscum affe-

ctu

och med ſå mycket Swänſkt blodz utgiutelſe tilförende frälßat/ då hon under Konung AUGUSTI wäldſamma ok låg och ſuckade. Wij behålle ännu ſamma ſinne och hiärtelag för Republiquen, och ſkole altzingen möda eller omkåſtnad oſpard hålla/ förr än Wij henne ifrån deß många fiender åter förlåßat/ til des fulkomliga frihet återbrackt/ och deß rättmätige Konung STANISLAO den förſte uti god frid och rolighet i händer åter lemnat hafwe. Til hwilken ända Wij och tillika med den Ottomanniſke Keyßaren och den Store Tartarſke Chamen rådgiordt: hwilke bägge lika benägenhet med Oß för den Polniſke Republiquen och enahanda åſtundan hafwa/ til at ſättia

hen-

ctu in Rempublicam Polonam pariter etiam cupientes priſtinum libertatis ſtatum eidem reſtitutum & aſſertum, ſocia Nobiſcum arma conjungent, ad frangendas ac retundendas eorum vires, qui libertatem Polonam oppreſſam tenent. Ad hoc opus, propitio, quod ſperamus, NUMINE inchoandum, præmittimus nunc Illuſtriſſimum Palatinum Kievienſem, ſupremum exercituum Regni Poloniæ Ducem, in Poloniam cum egregia militum manu, mox ipſi cum numeroſioribus exercitibus, ſi opus fuerit, eundem ſecuturi: Nulli dubitantes, quin

henne uti ſin förriga frihet igen/ och för den orſaken deras Wapn med Wåra ſkola tilſammans foga/ til at bryta och förſwaga deras krafter/ ſom den Polniſke friheten undertryckt hålla. Til en begynnelſe här af ſände Wij nu förut in uti Pohlen/ under den Alldrahögſtes wälſignelſe/ ſom Wij förmode/ den Högwälborne Woywoden af Kiow och Polniſke Store Cronfältherren med en utwald Krigzhär/ ſkole och Sielfwe med en anſeenligare macht henom efterföllia/ där ſå behöfwas ſkulle: otwiſwelachteligen förmodandes/ det alle i gemen och hwar och en i ſynnerhet/ ſom är öm om Fädernes Landetz wälgång

quin omnes & ſinguli, quibus ſalus Patriæ, parentum cura, conjugumque ac liberorum amor curæ cordique ſunt, quique dignum mavortia Gente animum aſſuetudine infimæ ſervitutis nondum exuerunt, ac denique qui finem malorum, quæ patriam exercent, videre cupiunt, erecto hoc ſalutis recuperandæ ſigno, unitis animis ac viribus quantocyus ſeſe jungant cohortibus, quæ ſub auſpiciis Illuſtriſſimi Palatini Kievienſis & ſupremi Exercituum Regni Poloniæ Ducis militant, proque libertate non minus quam aris & focis ſuis fortiter dimicent, veniam impetraturi

gång/ de ſom ſine Föräldrar/ Hustrur och Barn rätt kiäre hålla/ de ſom denne Tappre Nationen medfödde och under detta ſkamlige trädoms oket oförkränkte Manna modet ännu hos ſig hyſa/ ja alle de/ ſom åſtunda at ſe en ända på alt det elände/ ſom Fäderneslandet här tils tryckt/ lära och/ wid detta allmänna förlåßningz tecknetz utſättiande/ ofördröijeligen och enhälligt träda til den Högwälb. Woywodens af Kiow och Store Cronfäldt-Herrens Trouper/ och för Fäderneslandetz frihet/ſåwäl ſom deras kyrckior/hus och hem/manligen fäckta och ſtrida: hwar med dem ſkal bliſwa tilgiſwit och förlåtit alt/ hwad de här tils kunna ſig

ri omnium, quæ antea ſecus egiſſent. Brevi tempore & modico labore oportet defungi ad hoc opus, DEO juſtam cauſam ſecundante, feliciter conficiendum, ſi omnes ad eundem ſalutarem ſcopum obtinendum unanimes conſpirent. Quod ſi autem quemquam præſens conditio parum moveat, aut perverſus in Patriam animus, commodique privati ſpes in adverſis partibus detineat; ſuæ vel perfidiæ vel pertinaciæ is demum acceptum ferat, ſi quid inclementius in ipſum conſulatur. In quorum majorem fidem hasce manu NOSTRA ſubſcriptas ſigil-

lo

hafwa förbrutit. Om alle willia enhälligt ſammanträda/ at ett ſå hälſoſamt ändemål och anſlag befordra/ lärer/ med GUDZ hielp/ ſom en rättmätig ſak altid främiar/ liten tid och ringa arbete fordras/ ſådant lyckeligen at wärckſtälla och utföra. Men om någon finnas ſkulle/ ſom Fädernes Landetz närwarande tilſtånd ey bewcker/ eller deß afwige hiärtelag för Fädernes-Landet/ eller och hoppet af des enſkylte fördel wid det fiendtelige anhanget ännu qwarhåller/ ſå må den ſamme hafwa ſin egen trolös- och hårdnackenhet at tacka/ om honom något widrigt wederfaras ſkulle. Til yttermera wißo hafwe Wij detta med

egen

lo Nostro Regio muniri jussimus. Dabantur ad Urbem Benderam die XXVIII. Januarii Anni MDCCXI.

egen Hand underskrifwit/ och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta låtit. Gifwit wid Staden Bender den 28 Januarii Åhr 1711.

CAROLUS.

H. G. von Müllern.